

KRIMINALOMSORGEN

S@mmen for fremtiden

Kriminalomsorgens strategi for IKT i perioden 2005-2008

Forord

Kriminalomsorgens mål er å gjennomføre varetektsfengsling og straffereaksjoner på en måte som er betryggende for samfunnet og som motvirker straffbare handlinger. Det skal legges til rette for at lovbrytere kan gjøre en egen innsats for å endre sitt kriminelle handlingsmønster. Vi møter stadig nye utfordringer i ivaretagelsen av dette målet. Å sikre en helhetlig straffegjennomføring i en periode med økt spesialisering, samtidig som vi skal opprettholde et godt tilbud under stramme budsjetter, er et eksempel på slike utfordringer.

Hvordan kan vi møte disse utfordringene? Vi tror på kvalitetsheving, kostnadsbesparelser og effektivisering ved hensiktsmessig anvendelse av informasjonsteknologi. Samtidig er det viktig å se utviklingen av IKT i sammenheng med endringer i organisering og arbeidsprosesser. Gevinster og nytteverdier av IKT kan først realiseres gjennom rutineendring, organisasjonsutvikling, standardisering og styring av endringsprosesser både på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå. Det henger også sammen med rask og sikker informasjonsutveksling mellom samarbeidspartner i justissektoren og utenfor.

Innsatte og domfeltes møte med kriminalomsorgen kan beskrives som et forløp bestående av ulike hendelser fra den første kontakten til straffegjennomføringen er avsluttet. Vi kan også utvide forståelsen til å omfatte forebygging og tjenester i etterkant av straffegjennomføringen. Dermed omfatter dette mer enn kriminalomsorgen, også våre samarbeidspartnere. Mange innsatte- og domfelteforløp vil omfatte kontakt med flere ledd i tjenestene og på tvers av forvaltningsnivå og profesjoner. Når vi bruker begrepet "forløp" vektlegger vi samordning og kontinuitet i arbeidet. Målet er at de innsatte og domfelte opplever møtet med tjenestene som et helhetlig forløp. Elektronisk

samarbeid mellom fagsystemene er avgjørende for å sikre forløpet.

Vi har hatt noen nasjonale satsninger på IKT-området tidligere. Vi må likevel erkjenne at kriminalomsorgen på mange måter kan beskrives som de tusen styrmenns rike, der ildsjeler i det ganske land har satt i gang ulike spennende IKT-prosjekter. Sammenhengen mellom disse prosjektene har imidlertid vært svak, og det samme har evnen til å omsette forsøkene til ordinær drift i bred skala. Vår visjon er derfor å bygge broer mellom de mange IKT-øyene i kriminalomsorgen. For å få til dette er det viktig med en felles innsats hvor alt henger sammen og vi trekker i samme retning. Og det er derfor vi har en nasjonal IKT-strategi. Strategien skal gi en retning og en helhet i utviklingen på IKT-området i kriminalomsorgen. Vår visjon for IKT i kriminalomsorgen den neste tiårsperioden er derfor:

Helhetlige IKT-løsninger for en fremtidsrettet kriminalomsorg

Kriminalomsorgens IKT-strategi skal bidra til å nå de mål som er satt i IKT-strategi for IKT i offentlig sektor (2003-2005) og IKT-strategi for justissektoren (2004-2007). I perioden 2005-2008, som behandles i dette dokumentet, skal vi skape grunnlaget for at kriminalomsorgen kan være en aktiv bidragsyter inn mot sektors arkitektur og samhandling. For å kunne realisere dette må vi rydde opp i vår infrastruktur og i våre systemer. Arbeidet vil foretas i henhold til justissektorens arkitektur. For perioden 2009-2011 er målet at alle systemer på tvers av etatsgrener er integrert og samsnakkert. For perioden 2012-2015 vil vi arbeide for at våre eksterne samarbeidspartnere og publikum kobles på våre systemer.

Kristin Bølgen Bronebakk
ekspedisjonssjef

Innledning

Informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) er et strategisk hjelpemiddel for å utøve straffegjennomføringen på best mulig måte og i tråd med gjeldende mål. IKT-strategien beskriver hvordan IKT skal anvendes for å modernisere kriminalomsorgen i Norge i perioden 2005 til 2008. En del av de krav strategien ivaretar, er knyttet til Regjeringens ønske om å modernisere den offentlige forvaltningen i Norge. Gevinster det er naturlig å peke på i den sammenheng, er elektronisk samhandling med eksterne samarbeidspartnere.

Mange viktige arbeidsprosesser går på tvers av virksomhetene i justissektoren. Justissektoren har et informasjonsfellesskap innen flere arbeidsprosesser som tilsier at vi må ha en felles forståelse og tilnærming til elektronisk behandling av informasjon. IKT-strategien for justissektoren 2004-2007 skal være overordnet og retningsgivende for kriminalomsorgens IKT-strategi. Kriminalomsorgens IKT-strategi er også premiss for sektorstrategien.

Det vil stilles stadig større krav til å måle resultater både faglig og administrativt i kriminalomsorgen. De kvalitetsmessige kravene til kriminalomsorgen vil bli tydeligere definert. Det samme vil behovet for elektronisk samhandling internt og med eksterne

samarbeidspartnere, samt interaktiv kontakt med publikum. Det vil stilles stadig større krav til kapasitetsutnyttelse, effektivisering og til realisering av gevinster. Økt bruk av IKT på eksisterende og kommende arenaer vil kunne endre organisering av arbeidet, utførelsen og omfanget. Lovgivning og den generelle utvikling av IKT-bruken i samfunnet vil tvinge frem nye bruksområder for IKT både for kriminalomsorgen og våre samarbeidspartnere.

Utvikling av IKT foregår i et rivende tempo. Feilsatsninger er meget kostbare. For å møte denne utviklingen er det derfor viktig å ha en langsiktig IKT-strategi, kompetanse i egen organisasjon og kontroll over eksisterende infrastruktur. Kriminalomsorgen må, som liten aktør, bygge sine løsninger tett opp til justissektoren og basere seg på utstrakt samarbeid med aktørene i justissektoren og andre. Kriminalomsorgen må derfor ha sin IKT-organisering under løpende vurdering og være forberedt på å ha skiftende strategiske samarbeidspartnere.

De sentrale utfordringene for gjennomføring av strategien 2005-2008 er:

- Organisering
- Kompetanse
- Finansiering

Gjennomføring av strategien er avhengig av felles løft og samarbeid

Visjon og mål for IKT i kriminalomsorgen 2005-2008

For å nå vår visjon om helhetlige IKT-løsninger for en fremtidsrettet kriminalomsorg må vi legge et solid grunnlag. I den kommende perioden vil vi derfor prioritere IKT-arkitektur,

teknisk infrastruktur og oppstart av nytt etatssystem.

Vår visjon for perioden 2005-2008 er:

God infrastruktur og arkitektur for fremtiden

For å nå denne visjonen, har vi satt oss noen mål:

- Heve kriminalomsorgens teknologiske infrastruktur til en tidsriktig, sikker, robust og skalerbar teknisk plattform med høy ytelse og bred anvendelse
- Økt IKT-støtte til de kriminalomsorgsfaglige arbeidsprosessene
- Bedre kvalitet på IKT-støtten til de administrative arbeidsprosessene
- Heve ansattes kompetanse innen bruk av IKT i arbeidssituasjonen
- Gi innsatte og domfelte tilgang til IKT i skole og opplæringssammenheng
- Legge til rette for at ansatte kan samhandle elektronisk i faglige og administrative arbeidsprosesser

Disse målene skal nås ved hjelp av handlingsplaner som konkretiserer strategier og tiltak innenfor hvert målområde.

Mål for perioden 2005-2008

- **Heve kriminalomsorgens teknologiske infrastruktur til en tidsriktig, sikker, robust og skalerbar teknisk plattform med høy ytelse og bred anvendelse**

Den teknologiske infrastrukturen angir hvordan de enkelte løsningene fysisk er koblet sammen samt hvordan tilgang og sikkerhet for brukere er ivarett. Det er viktig å ivareta informasjonssikkerheten ved å vurdere elektronisk signatur og nødvendige krypteringsløsninger. Området omfatter også valg av standarder, verktøy, databaseteknologi og grunnleggende kontorstøttefunksjonalitet.

For å oppnå effektiv informasjonsflyt i straffesakskjeden, både i delsektor og på tvers av justissektoren, er det nødvendig å enes om felles grensesnitt og bruk av standarder i tillegg til harmonisering av begrep og data som anvendes. Informasjonsutveksling (for

eksempel sending av elektronisk informasjon) stiller primært krav til grensesnitt og formater, mens informasjonsdeling (flere systemer kan hente og oppdatere data i samme database) stiller i større grad krav til utviklingsmiljø og databaseteknologi og transportløsning.

For å nå vårt mål på dette området har vi noen delmål:

- Tilstrebe felles/enhetlig arkitektur jf. IKT-strategi for justissektoren
- Utvikle teknologiske løsninger som støtter justissektorens behov for samhandling
- Etablere standarder for IKT-løsninger i etaten

**Bærekraftig implementering. Målrettet og skrittvis fremrykking.
Ansvarliggjøring.**

- **Økt IKT-støtte til de kriminalomsorgsfaglige arbeidsprosessene**

IKT skal støtte kriminalomsorgens arbeidsprosesser. IKT skal støtte alle de faglig arbeidsprosessene slik at de kan bli kvalitativt bedre, sikre kunnskapsoverføring samt innsatte og domfeltes rettssikkerhet. IKT-løsningen skal dekke de nødvendige krav i forhold til personvern og sikkerhet.

Arbeidet med et nytt etatssystem vil bli prioritert i denne strategiperioden. Et nytt etatssystem vil omfatte alle faser i straffegjennomføringsforløpet innenfor kriminalomsorgen.

For å nå dette målet har vi noen delmål:

- IKT skal støtte de faglig arbeidsprosessene slik at de kan bli

kvalitativt bedre, sikre kunnskapsoverføring samt innsatte og domfeltes rettssikkerhet

- IKT skal bidra til at det kan hentes ut relevant og oppdatert styringsinformasjon
- IKT-løsningen skal dekke nødvendige krav i forhold til personvern og sikkerhet
- IKT skal støtte nye framtidige straffegjennomføringsformer
- IKT skal støtte kriminalomsorgens sikkerhetsstrategi
- IKT skal støtte deling av informasjon og tjenester

Nytt nasjonalt fagsystem skal støtte de kriminalomsorgsfaglige prosessene og er en forutsetning for en helhetlig straffegjennomføring

- **Bedre kvalitet på IKT-støtte på de administrative arbeidsprosessene**

Det er behov for å videreføre og videreutvikle eksisterende løsninger innenfor de administrative arbeidsprosessene. Vi må øke tilgangen til og kvaliteten på styringsinformasjon og statistikkgrunnlaget.

For å nå dette målet har vi noen delmål:

- IKT skal støtte de administrative arbeidsprosessene slik at de kan bli kvalitativt bedre, sikre kunnskapsoverføring samt den domfeltes rettssikkerhet

- IKT skal bidra til at det kan hentes ut relevant og oppdatert styringsinformasjon
- IKT skal støtte og legge til rette for kompetanseplanlegging og kompetanseutveksling
- IKT-løsningen skal dekke nødvendige krav i forhold til personvern og sikkerhet
- IKT skal støtte nye framtidige straffegjennomføringsformer
- IKT skal støtte deling av informasjon og tjenester

Vi skal identifisere og synliggjøre de mulighetene våre eksisterende IKT-løsninger gir

- ***Heve ansattes kompetanse innen bruk av IKT i arbeidssituasjonen***

For å sikre kvalitetsutførelse og gevinst på IKT-investeringer, er det en forutsetning at alle ansatte har forståelse for og god kompetanse på bruk av de IKT-systemer de benytter i sin arbeidssituasjon. Det er et kontinuerlig behov for å videreutvikle de ansattes kompetanse innen bruk av IKT. For å sikre kvaliteten vil det kunne være nødvendig å innføre sertifisering i bruk av enkelte systemer.

For å nå dette målet har vi noen delmål:

- Alle ansatte skal ha riktig IKT-kompetanse i forhold til sin arbeidssituasjon
- Opplæring og kompetansekrav til ansatte skal være en integrert del av utvikling, innføring og drift av IKT-systemer i kriminalomsorgen

Begrensningene og mulighetene ligger ikke først og fremst i selve teknologien, men i hvordan den anvendes

- ***Gi innsatte og domfelte tilgang til IKT i skole og opplæringsammenheng***

Det er et krav til at innsatte og domfelte skal gis tilgang til bruk av IKT i forbindelse med skolevirksomhet. Det er også forventninger til at det skal gis tilgang til IKT i andre opplæringsammenhenger. Dette gir kriminalomsorgen sikkerhetsmessige utfordringer knyttet til den innsatte og domfeltes bruk av IKT-utstyr.

For å nå dette målet har vi noen delmål:

- Vi skal legge til rette for at innsatte og domfelte i en skolesituasjon kan benytte IKT
- Vi skal utrede og vurdere hvordan IKT kan benyttes i andre opplæringsammenhenger
- Vi skal legge til rette for et samarbeid med Aetat om bruk av IKT kan benyttes i yrkesopplæring rettet mot arbeidsmarkedet

***IKT er en viktig del av moderne undervisning og yrkesopplæring
og bør inngå som en del av
straffegjennomføringsforløpet***

- **Legge til rette for at ansatte kan samhandle elektronisk i faglige og administrative arbeidsprosesser**

Justisdepartementet krever elektronisk samhandling mellom fagsystemene i justissektoren. Vi har samme krav til elektronisk samhandling mellom våre IKT-systemer. Vi vil også legge til rette for elektronisk samhandling med våre samarbeidspartnere og publikum.

Elektronisk samhandling er en forutsetning for gjenbruk av informasjon som gir en effektiv ressursutnyttelse og informasjonsflyt mellom egne og samarbeidspartneres systemer. Dette er kjernen i Regjeringens mål om raskere straffesaksavvikling.

For å nå dette målet har vi noen delmål:

- Kriminalomsorgen skal kunne utveksle elektronisk informasjon innen justissektoren, innen etaten og med

andre samarbeidspartnere på post og dokumentnivå

- Kriminalomsorgen skal kunne utveksle elektronisk informasjon via internett
- En tekniske infrastruktur som gjør det mulig for ansatte å benytte sine faglige og administrative arbeidsprosesser uavhengig av hvor man befinner seg
- Vi skal arkitektonisk og teknisk legge til rette for informasjonsflyt mellom fagsystemene i justissektoren
- Vi skal arkitektonisk og teknisk legge til rette for informasjonsflyt mellom kriminalomsorgen og forvaltningspartnere og andre eksterne samarbeidspartnere

Elektronisk samarbeid må utvides til alle samarbeidsparter både i og utenfor sektoren

Utfordringer

- **Organisering av IKT i kriminalomsorgen**

Kriminalomsorgen ser på IKT som et middel til å nå sine mål. Organisering av IKT er derfor avgjørende for måloppnåelsen. Det er i justissektoren et pågående arbeid knyttet til organisering av IKT-tjenester. Dette arbeidet deltar kriminalomsorgen aktivt i.

Kriminalomsorgen vil sikre sine behov og krav på IKT-området uavhengig av sektors organisering. Eventuelle beslutninger om en omorganisering av IKT-området i hele justissektoren kan medføre at strategien for kriminalomsorgen må justeres noe.

Kriminalomsorgens sentrale forvaltning (KSF) vil i denne strategiperioden styrke den sentrale styringen av IKT i etaten. Kriminalomsorgens IT-tjeneste (KITT) vil være den operative enhet på IKT-feltet.

KSF vil opprette et IKT-team som vil koordinere og samordne IKT-arbeidet i kriminalomsorgen, herunder bestillingsprosessen.

Brukerstøtten på fagsystemer i kriminalomsorgen vil i løpet av strategiperioden sentraliseres.

**Måloppnåelse forutsetter
en endringsvillig kultur**

- **Kompetanse**

Kriminalomsorgen er i endring. Fra å være styrt av manuelle prosesser har etaten de senere årene i økende grad innført sentrale elektroniske fagsystemer. Samtidig krever Justisdepartementet elektronisk samhandling mellom fagsystemer i sektor. Regjeringen krever i sitt moderniseringsarbeid knyttet til forvaltningen og publikum en utstrakt bruk av elektronisk samhandling. Dette omfatter også de innsatte og domfelte.

For å kunne møte disse utfordringene må Kriminalomsorgen og dens ansatte ha tilstrekkelig kompetanse på kort og lang sikt. For å nå kriminalomsorgens mål er det derfor av avgjørende betydning at etaten har nødvendig IKT-kompetanse for å kunne utnytte eksisterende og fremtidige teknologiske løsninger.

***Uten kompetanse
ingen fremskritt***

- **Finansiering**

Kriminalomsorgen har begrensede ressurser. Tildelingen av ressurser til IKT på sentralt nivå utgjør ca 3,2% av totalbudsjettet. Nye fagsystemer koster mye å utvikle og drifte. Det er derfor nødvendig å samordne systemene arkitektonisk og rasjonalisere drift og brukerstøtte. Dette alene vil ikke kunne finansiere videreutvikling eller nye systemer uten noen form for tilleggsbevilgning.

Potensialet i de IKT-investeringene som er gjort i kriminalomsorgen til nå er kun hentet ut i begrenset grad. Papirbaserte og IKT-baserte løsninger eksisterer ofte side om side, noe som betyr dobbeltarbeid og tvetydighet i håndtering

av informasjon. Samtidig eksisterer løsninger side om side uten å dele informasjon. Ulike teknologiløsninger og mangel på standarder hindrer samarbeid både innen kriminalomsorgen, i sektor og med samarbeidspartnere. Vi har i liten grad gjort de endringene i organisasjonen og arbeidsprosesser som kreves for å realisere mulighetene IKT-løsningene gir.

For å kunne finansiere videre utvikling av fagsystemer innenfor kriminalomsorgen er man avhengig av tilleggsbevilgninger eller innsparing i etaten ved realisering av gevinster som oppstår ved innføring av IKT-systemer

Frigjorte ressursene kan benyttes til kriminalomsorgsfaglig arbeid og til videre investeringer

Følgende må skje før gevinster knyttet til hensiktsmessig bruk av IKT i kriminalomsorgen kan hentes ut:

- Papiret må fjernes der elektroniske løsninger innføres
- IKT-utviklingen må ivareta helhet og sammenheng, ved å vektlegge felles standarder, god informasjonsflyt mellom ulike løsninger og nasjonal utbredelse av viktige anvendelser
- IKT-utviklingen må henge nært

- sammen med organisasjonsutvikling, endringer i arbeidsprosesser og nye former for samarbeid og arbeidsdeling
- elektronisk samarbeid må utvides til å omfatte alle samarbeidspartnere i sektor og utenfor
- Alle utviklingsprosjekter i kriminalomsorgen skal ha plan for gevinstrealisering

***Realisering av mulige effektivitetsgevinster
krever en flerfaglig tilnærming***

Utgitt av Kriminalomsorgens sentrale forvaltning
Bestillingskode: G - 0378B

Print: Kopi- og distribusjonsservice - 06/05 - 75